

Sprogvurdering af småbørn udenfor dagtilbud

Information til forældre

Forord

Børns tidlige sprogudvikling har afgørende betydning for resten af deres liv. Forskningen viser bl.a., at der er en sammenhæng mellem børns tidlige sprogtilegnelse og deres uddannelsesniveau som voksne. Undersøgelser har endvidere vist, at der er en sproglig kløft mellem børn i forhold til, hvor mange ord børn hører i hjemmet de første 4 år af deres liv. Denne kløft viser sig allerede ved børnenes sprogudvikling i 3-årsalderen, hvor der ses en markant forskel i børnenes ordforråd blandt de børn, der har det største og det laveste ordforråd.

Det er derfor vigtigt, at alle børn tilbydes et sprogrigt miljø i såvel daginstitutionen som i hjemmet. I Slagelses Kommune har vi stort fokus på børnenes sprogudvikling og arbejder dagligt og systematisk med at stimulere børnenes sprog allerede i vuggestuen. Børn sprogvurderes i 3-årsalderen, hvis personalet har en formodning om, at barnet kan have sproglige udfordringer. Ligeledes sprogvurderes alle børn, som ikke går i dagtilbud ved 3-årsalderen.

Vi glæder os til at møde dit barn og dig!

Preface

The early development of language in children plays a vital role for the rest of their lives. Research shows that there is a correlation between children's early acquisition of language and their educational level as adults. Studies have also shown that there is a language gap among the youngest children in how many words they are exposed to at home in the first 4 years of life. Already at the age of 3 this gap is evident in the children's language development, where a pronounced difference in children's vocabulary is seen among the children who have the biggest and smallest vocabulary.

It is important that all children are offered a language-stimulating environment in both kindergarten and at home. In Slagelse Kommune we have major focus on children's language development and beginning already in the nursery we work daily and systematically to stimulate language. When the staff in kindergarten are concerned about a child's language development the child must attend a language acquisition test. All children not attending kindergarten at the age of 3 are obliged to attend a language acquisition test.

We look forward to meet your child and you!

Sprogvurdering af småbørn uden for dagtilbud

Børn på henholdsvis 3,- 4,- og 5 år, der ikke er indmeldt i dagtilbud, skal sprogvurderes, hvis de ikke tidligere er sprogvurderet. Sprogvurderingen er lovpligtig og har til hensigt at synliggøre det enkelte barns sproglige ressourcer og vanskeligheder for på den baggrund at kunne iværksætte målrettede og systematiske pædagogiske indsatser. Forældre og barn bliver inviteret til en obligatorisk sprogvurdering af barnet i en daginstitution tæt på deres bopæl. Invitationen til sprogvurderingen bliver automatisk sendt fra dagtilbudsafdelingen til begge forældres e-Boks.

Sprogvurderingen foretages på dansk med Ministeriets Sprogvurdering 3-6, som er et materiale, der it-understøttes af Rambøll.

Materialet er opdelt i aldre, så dit barn altid deltager i et alderssvarende sprogvurderingsmateriale. Sprogvurderingen vurderer dit barns sprogforståelse, ordforråd og kommunikative strategier samt, for nogle aldre, før-skriftlige kompetencer. Dit barns svar vil herefter blive sammentalt i en rapport, som indikerer om og hvilken type sproglig indsats dit barn har behov for:

- Generel indsats indikerer, at dit barns sprog er alderssvarende. Dit barn har naturligvis behov for at øve sit sprog i hverdagen og deltage kommunikativt i aktiviteter med både jævnaldrende børn og voksne.
- Fokuseret indsats indikerer, at dit barn har behov for en pædagogisk tilrettelagt indsats, som kan afklares og tilvejebringes i samarbejde mellem forældre, dagtilbud og evt. flersprogs-pædagoger.
- Særlig indsats indikerer, at dit barn har behov for en særlig tilrettelagt indsats, som kan afklares og tilvejebringes i samarbejde mellem forældre, dagtilbud, PPR og evt. flersprogs-pædagoger.

Hvis sprogvurderingen indikerer, at dit barn har behov for en fokuseret eller særlig indsats, vil der skulle etableres aftaler og evt. sproglige handleplaner for, hvordan dit barns sproglige udvikling kan understøttes bedst muligt. Indsatsen skal senest påbegyndes når dit barn er 3,4 år.

Vidste du, at børnehaver og skoler i Slagelse Kommune har en brobygningskanon?

Find den her:
www.slagelse-kanon.dk

Særligt om sprogvurdering og sprogstimulering af flersprogede småbørn

Alle børn har behov for at kommunikere med deres omverden, både på deres modersmål og på det sprog, der tales i barnets omverden. Da dansk er det sprog, der tales i barnets omverden, skal det flersprogede barn tilegne sig nødvendige dansksproglige kompetencer. Disse er væsentlige forudsætninger for, at barnet klarer sig godt i skolen og videre i uddannelsessystemet og senere på arbejdsmarkedet. Derfor er der i Dagtilbudslovens §11 formuleret, at flersprogede småbørn, der ikke taler tilstrækkeligt dansk, skal deltage i sprogvurdering og sprogstimulerende indsatser så længe barnet har behov herfor. Barnets tilegnelse af modersmål er vigtig og bliver prioriteret i forældresamarbejdet i barnets dagtilbud. I sprogvurderingen i 3årsalderen er der dog tale om en vurdering af barnets danske sprog.

Viser sprogvurderingen, at dit barn har behov for sprogstimulerende indsatser på dansk, vil forældre blive vejledt om følgende muligheder:

- Indskrivning af dit barn i ordinært dagtilbud efter eget valg følgende visitationsreglerne hos Pladsanvisningen. Den sprogstimulerende indsats vil herefter aftales med dagtilbuddet. Vær dog opmærksom på, om det valgte dagtilbud har plads, idet indsats skal påbegyndes hurtigst muligt og senest, når barnet er 3,4 år.
- Barnets opstart i 30 timers obligatorisk dagtilbud udvalgt af Center for Børn og Familie. Dit barn skal gå i dagtilbuddet ca. 6 timer om dagen i alle ugedagene. Ferie og frihed skal aftales med dagtilbuddet inden denne påbegyndes. Barnets sproglige progression er medbestemmende for, hvor lang tid tilbuddet kan oppebæres. Ligeledes kan kommunen standse Børne- og Unge-ydelsen såfremt et barn ikke fremmøder efter aftale herom.
- At du som forælder selv varetager dit barns sprogstimulering på dansk. De gældende kriterier for forældres egen sprogstimulering finder du på Slagelse Kommunes hjemmeside søgeord: obligatorisk dagtilbud 30 timer. Du skal ansøge via E-boks, hvor du kan sende sikker mail til Pladsanvisningen som Digital Post. Bemærk at du skal sende din ansøgning før sprogstimulering påbegyndes.

Eda er 3 år og lige startet i børnehaven. Pædagogerne har sammen med Edas mor lavet en lille bog med billeder af vigtige personer og ting i Edas liv. Pædagogerne sætter også billeder ind fra børnehaven, så de sammen kan tale om Edas oplevelser.

Lovgrundlaget i forhold til sprogvurdering og sprogstimulering af flersprogede småbørn

Uddrag fra "Lov om obligatorisk dagtilbud til tosprogede børn og mulighed for standsning af børneydelsen ved forældrenes manglende overholdelse af sprogvurderings- og sprogstimuleringspligten mv".

"Forældre til børn i 3-årsalderen, der går i dagtilbud har pligt til at lade deres barn sprogvurdere, hvis der på baggrund af sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold er en formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Hvis sprogvurderingen viser, at barnet har behov for sprogstimulering, skal barnets modtage dette. Det er en sagkyndig vurdering, der afgør, hvorvidt barnet skal sprogvurderes og efterfølgende modtage sprogstimulering."

"Forældre til børn i 3-årsalderen, der ikke går i dagtilbud, har ligeledes pligt til at lade deres barn sprogvurdere og efterfølgende lade barnet modtage sprogstimulering, såfremt barnet har behov for det.

"Bortfald af børneydelsen: Kommunen skal standse børneydelsen til forældre, som ikke opfylder deres pligt til at lade deres barn deltage i en sprogvurdering og eventuel sprogstimulering.

"Afgørelse: En anke vedrørende afgørelse om at standse udbetalingen af børneydelsen kan ske efter de almindelige regler i Forvaltningsloven

Bayram på 5 år går på samme stue som Eda, og han taler tyrkisk og dansk. Pædagogerne har fortalt Bayram, at der kommer en pige, som taler tyrkisk, og han vil meget gerne hjælpe. Pædagogerne laver en gruppe, hvor Eda og Bayram er sammen: De læser "De tre Bukkebruse", og Bayram hjælper med at oversætte ord fra dansk til tyrkisk og fra tyrkisk til dansk. Pædagogerne skriver et par ord fra eventyret ned i bogen.

Inspiration til forældres egen sprogstimulering

Den gode samtale

RELATER TIL NOGET BARNET KENDER
Se en stor bil!
Det er en bus. Ligesom den bus vi kører med når vi skal på tur.

BRUG ÅBNENDE SPØRGSMALE
Hvor kører din bus hen?

HJÆLP BARNET MED AT SÆTTE ORD PÅ
Traktor...
Ja, hvis man kører med bussen ud på landet, kan man se en traktor.

LEG MED SPROGET NÅR DET ER MULIGT
Lille Lise, lille Lise fik en dukke fin...

FORTOLK OG UDVID HVAD BARNET SIGER
Ja, dukken har tøj på. Det er en fin kjole, den er rød.
Dukken har tøj på!

LYT TIL BARNET OG FØLG OP
Har du mange dukker derhjemme? Hvad hedder dine dukker?

FORKLAR ORD BARNET IKKE KENDER I FORVEJEN
Blød dukke!
Ja, dukken er blød. Det er en kludedukke, den er blød, fordi den er lavet af stof.

Leg og læring i vuggestuen

TRYGKØBENS BARNEFORSKNINGSCENTER

VI LÆRER Nye ORD

Her er det nye ord sandal

Ord fra samme kategori:
Sandaler er en slags sko. Det er støvler også. Dem tager vi bare på når det er koldt.

Få barnet til at vise kendskab:
Kan du finde andre sandaler her i garderoben?

Mange gentagelser:
Hvor er det en flot sandal du har på. Se sandalen er blå. Hov, tæerne stikker ud af sandalen

Relater til kendte ord:
Du ved godt hvad sko betyder, ikke? En sandal er en slags sko man bruger når det er varmt. Se tæerne kan stikke ud! Det er en åben sko

Eksempler og mod-eksempler:
Klip-klapper er også sandaler, men det er strømper ikke, selvom de også sidder på fødderne

Leg og læring i vuggestuen

TRYGKØBENS BARNEFORSKNINGSCENTER

Inspiration til sprogstimulerende aktiviteter med småbørn

- Stimulér dit barns modersmål. Et godt modersmål er vigtigt for tilegnelsen af dansk.
- Glæd dig, når dit barn bruger danske udtryk. Barnet får lyst til at lære mere dansk, når du viser, at du er stolt over det.
- Leg bytte-ord-leg med barnet. Snak med barnet om, at tingene hedder noget på modersmålet og noget andet på dansk.
- Opsøg steder og aktiviteter, hvor dit barn hører dansk i fritiden. Tag f.eks. på biblioteket og legepladser, hvor der er børn, der taler dansk.
- Læs højt af bøger på barnets modersmål og på dansk. Snak om bogens indhold, og bogens billeder. Lad barnet læse med og afbryde.
- Lav fjollerim og remser med barnet.
- Bevæg kroppen og vis barnet ord med konkrete aktiviteter
- Tag udgangspunkt i dit barns interesse for fx, "biler", "drager", "mad" eller "prinsesser" for at starte med noget, barnet synes er spændende.
- Se dansk børne-tv sammen med barnet og snak med barnet (på modersmålet) om det, I ser.
- Lån materialer i børnehaven og kontakt flersprogspædagogen. De laver LæseLeg med børnene, hvor i kan få fokusord og aktiviteter med hjem.

Når Edas forældre henter hende i børnehaven om eftermiddagen, viser pædagogerne forældrene, at de har læst eventyr. Edas mor forstår ikke så godt dansk men griner og siger, at hun også vil lære eventyret. Hun låner derfor bogen med hjem, så de kan tale om historien sammen.

Ønsker du mere information om sprogvurdering og sprogstimulering?

På Slagelse Kommunes hjemmeside slagelse.dk og på Nordbycentrets hjemmeside kan du læse meget mere om sprogvurdering og sprogstimulering:

Se materialer om sprogvurdering, læs om Læse-Leg og se vores pjecer om hvordan din familie hjælper dit barns sprog på vej på modersmål og på dansk. Vi har også film på forskellige sprog om at lave sproglige aktiviteter med børn ligesom vi har links til forskellige spændende sider med sproglige aktiviteter direkte til brug for forældre.

Slagelse Kommune
Børn, Unge og Kultur
Skole og dagtilbud
Nordbycentret
Langes Gård 12, 2, tv.
4200 Slagelse
Telefon 30785820 eller 20455610
www.nordbycentret.dk

